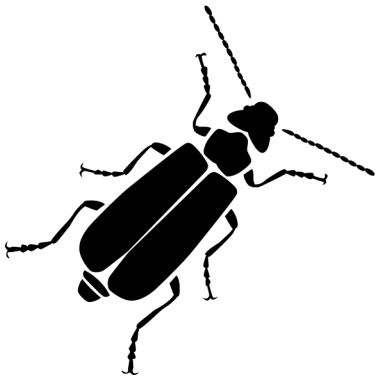

Breu Enciclopèdia Universal Il·lustrada

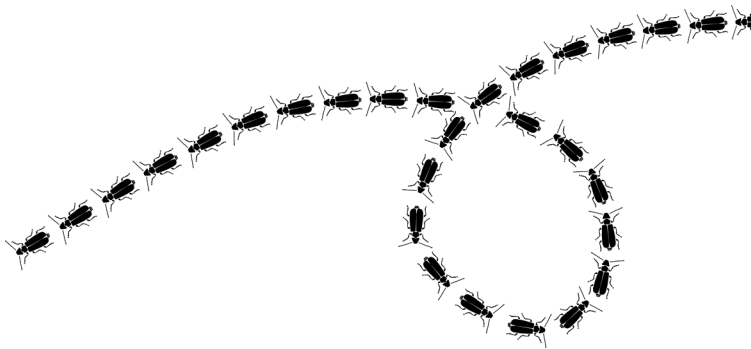

15

la cantarida

Breu Enciclopèdia Universal Il·lustrada

Xavier Serrat i Brustenga

EDICIONS
DOCUMENTA BALEAR

2010

A la Mariona

Tot allò que no és joc és plagi.

Precaució

Benvolgut lector, em veig amb l'obligació moral d'avisar-lo que alguns dels textos d'aquesta Breu Enciclopèdia Universal Il·lustrada són jocs amb les paraules, amb el seu significat o amb la seva grafia.

D'entrada, no se sap on ha amagat l'autor aquests jocs ni quines regles tenen, ja que s'arrauleixen barrejats entre peces diverses. Es descobreixen per algun petit gir que grinyola respecte els paràmetres que regeixen el món, esdevenint un repte pel lector d'ulls oberts.

Més enllà del que hi ha en els poemes, cada joc pot ser reproduït després amb moltes altres paraules del diccionari. D'aquesta manera, el poemari esdevé una ludoteca infinita on es troben mots i enginy.

Escrit en la cruïlla del joc i de la poesia, aquest recull amaga tres conceptes que m'he permès el luxe de sintetitzar tot fent ús del meu llenguatge, el joc. El lector, si els vol conèixer, haurà de resoldre els reptes que li proposo.

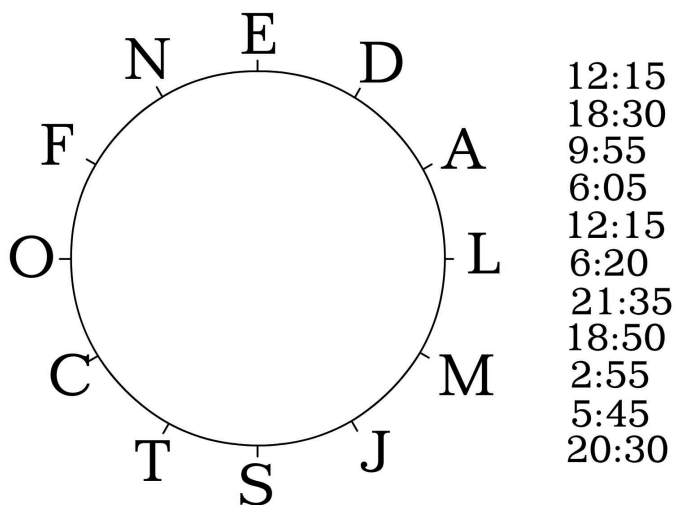
Oriol Ripoll,
especialista en jocs

Telèfon. Quina frase s'amaga en aquest missatge de mòbil?

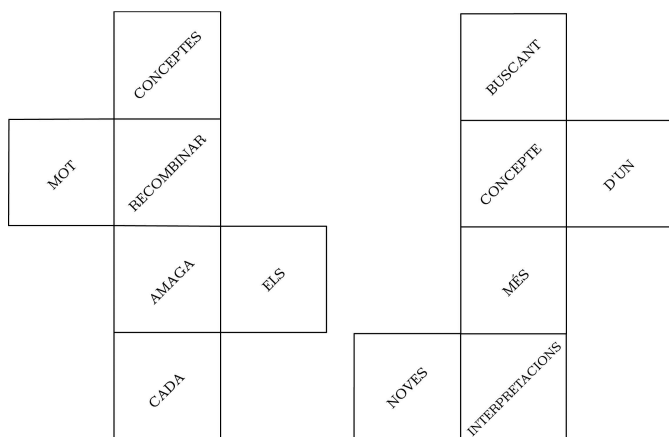
1	2 abc	def 3
4 hgi	5 jkl	mno 6
7 pqrs	8 tuv	wxyz 9

58427 37 266864227

Rellotge. Les busques d'un vell despertador poden dir molt més que l'hora.

Daus. Aquests daus tenen un mot diferent a cada cara. Llençant-los tres vegades tots dos s'ha obtingut la frase que apareix al gràfic. Quina és la sentència que es pot trobar en els mots que encara no han sortit?

RECOMBINAR ELS CONCEPTES BUSCANT NOVES INTERPRETACIONS

(no hi ha una solució única; el gobelet, com sempre, té cops amagats)

BREU

Jo

–I tu què vols?

Déu

–Un poc de fe.

ENCICLOPÈDIA

A-Ami

a / arriba / bon / bosses / de / de / de / desembre / desitja
/ etiquetes / les / les / les / nadal / quan / se'ns / taronges
/ xarxa

Proveu d'ordenar aquests mots de manera que l'oració resultant tingui sentit.

Al migdia amb la pell bruna,
pel desert del meu camí,
m'aturà el pas una duna.

Blanca com un gessamí,
muda com un munt de runa,
la fitava, i ella a mi.

“Me n'hauré de pensar alguna,
enfilat-la no té fi
i temptar ara la fortuna

aturant-me aquí és morir
—al sac no duc ni una engruna,
ni tampoc aigua ni vi.

El seu cos, com una lluna,
rondaré, com un fortí,
i continuaré, immune”.

I a la volta, un jardí
amb palmeres i llacuna
m'esperava, o no era així?

Ami-bag

Ara que no veig, Edison,
treballar la làmpada d'incandescència
i bandejo les propietats del tungstè,
ara que no puc desarmar les nits sense lluna,
que penso, perquè l'he vista,
en la possible asfíxia abrupta de tota
[bombeta,
en l'esgotament, Edison, corrupció
[dels seus filaments
i ara que accepto el negre antic, que, si pot, ve i
[m'engrapa, escric:

“Aquesta casa és com totes les cases. Fosca.”

Ara que res no significa,
que és blanc el color del full
i no en té cap la fulla;
ara que el mirall no s'implica;
ara que al cor res no bull,
que cap cos no es despulla
i això no em commou gens ni mica;
que no hi ha cap aldarull;
que cap flor no desfulla;
que tampoc no es reivindica
per salvar-me de l'escull
l'àngel negre que ens ulla;
ara que la gent és més rica;
ara que cerco un embull,
que la tinta no mulla
ni tampoc llegir dignifica;
ara que em queda l'antull
només d'aquesta agulla
que cus de forma tan bonica,
dic de cop allò que vull:
«Aufí calté la dulla».

Ara sóc masia i és de nit.
Ara sóc la gossada de l'era, i la lluna viva.
I sóc el musell del més jove,
i el bosc, fent-se l'orni.

Flaire amiga: algú ara s'apropa.

Ara sóc l'home que camina
i les seves botes.
Sóc la terra que calla,
la queixa del branquilló trepitjat.

Sóc l'ombra del tossal damunt la masia.

Ara, els dos dits i la boca que simulen un xiulet d'au
[nocturna.
Sóc el seu eco i la llum al dormitori d'ella.
Ara sóc la finestra que s'obre, sordament.

La saca, sóc –el pa, la llonganissa i el formatge–
que cau a les mans d'ell. Ara sóc els seus ulls
i els que s'endevinen dellà de l'era, immòbils.

AUTORETRAT FOTETA:

Em foto una amfeta
i em foto a poeta.

I com una moto,
em foto una foto:
m'escric en negreta
en pàgina neta.

Però en el full roto,
reboto i exploto.
I ja no tinc meta
que el món amb mi peta.

L'univers esgoto,
de tot me'n refoto,
perdent la xaveta
de la A a la Z!

Bag-bui

BRAÇADES:

A Casasses

Abraçades apressades,
abraçades abrandades,
avalades, alabades.
Abraçades aclamades.

Aplegades a ballades,
agafades a balades.
Aferrades assajades.

Assetjades, assaltades
a pelades, a cremades,
a camades. Abnegades.

A bagasses, a calçasses.
Abraçades avesades
a besades, abraçades!

Atacades acatades,
anhelades alenades
i arracades arrancades.

Abraçades-abraçades.
I abraçades adreçades
a passades abraçades.

Abraçades amagades,
arranjades, agregades
i al·legades a gatades.

Apel·lades a arengades:
assaltades a flassades
amarades, assecades.

Apamades, acotades,
abraçades afectades,
allargades, amargades.

Abraçades apagades,
abraçades a mesades,
aparcades, aplacades,
abraçades acabades.

Buix-cept

CAIGUDES, UN STRIPTEASE I ALTRES PECES,
AMB UN PRINCIPI ÈPIC I UN FINAL OBERT
(i un petit homenatge a Josep Palau i Fabre)

I.

Alça el taló de Ligoró. Immersió màgica. (*Pausa llarga*)
Guerra. Fletxa rasa. Fi.

II.

S'alça el taló. Els bessons es tensen i el genoll no cedeix.
Desequilibri. Caiguda. Fi.

III.

Sals al taló. Aigua perfumada. Pedicura. Vapor encara a
les rajoles. Caiguda. Fi.

IV.

Salsa al taló. Relliscada i caiguda estrepitosa damunt la
salsa. Mira el públic. (*Pausa breu*) Intent de tornar a la
posició vertical. Relliscada i caiguda estrepitosa damunt
la salsa. Mira el públic. (*Pausa breu*) Intent de tornar a la
posició vertical. Relliscada i caiguda estrepitosa damunt
la salsa. Final fosc.

V.

S'alça el teló. S'alça el taló. Es descalça. Taló. Teló.

VI.

S'obre el taló. Carn viva. Sagna. (*Pausa*) Ovació mentre el respectable abandona la sala.

VII.

Salsa al teló. Entren dos operaris amb una escala llarguíssima. La recolzen a l'arc de la boca de l'escenari. Un hi puja, l'altre aguanta l'escala. El primer va despenjant la cortina. Baixa. Entre tots dos la recullen i la duen a la bugaderia. Dos dies més tard, tornen i la pengen. Teló.

VIII.

S'alça el taló d'un cop d'aire. El vent se l'emporta a través de la finestra. Carrer amb transeünts. Cau el taló.

IX.

Salsa el taló i es guarda la vianda a la butxaca. Comiat.

X.

Sal-Sal-Ta-Ló,
Ka-Wal-Ta-Ló.

XI.

Puja el teló. Les cametes abandonen. El ciclorama fa una oferta implacable. Adjudicat!

XII.

S'apuja el teló, el preu del sòl, la gasolina, els aliments.
Fosc.

XIII.

Paisatge. Absència de cavall salvatge. Xiulada general.

XIV.

S'alça el talió. Ovació general.

XV.

Sobra el teló. Llum.

Caminant, vine a trucar-me a la porta
si plou a raig, fa fred, si no fa sol,
el teu recer serà el llit de la casa,
el sostre quiet, una espurna de brasa,
un got de vi, brou calent –sense dol.
Caminant, jeu si tens l'ànima morta.

Caminant, saps que la casa és morta?
Ara que ets al llindar de la porta,
mira-t'ho bé, si t'escau aquest dol,
si et complau aquest mas sempre sol,
la llar de foc sense foc, poca brasa.
Caminant, jutja-la bé si amb tu casa.

Caminant, ets a tocar de la casa
i pots triar, però no tinguis mà morta:
pots entrar ja, perquè et pot donar brasa
trobar recer a darrere una porta,
o anar a fer un vol i tornar sense sol.
Caminant, és una casa que dol.

Caminant, pren si bé et plau aquest dol
com allò que és: el dolor d'una casa
perduda a l'obaga sorda del sol
que sap que va ser viva en caure morta.
Així el dolor, més dolor encara porta.
Caminant, veus del tió un munt de brasa.

Caminant, guarda calor tota brasa,
sempre és eròtic el negre del dol
i noves ombres amaga una porta
–i veus pregones al cor d’una casa
parlen a aquell que no té orella morta.
Caminant, hi ha res de nou sota el sol?

Caminant, vius sense llum, home sol?
On has deixat cos i foc, dansa i brasa?
Si rosa mor, primavera és morta?
I rossinyol? I mar? Cor? Vas de dol?
Entra i gaudeix, dol per dol, de la casa:
Caminant, mor a darrere la porta.

Caminant, porta la llum d’un nou sol
i fes a casa foc nou: treu la brasa.
I sense dol i amb dol, mata la morta.

Cer-curn

Colgat de nit
tot camí germina,
mar obert, vent i vela.
I s'arbra, s'arbra i s'arbra el pensament,
però mai no arrela.

Com que resulta llarg creuar l'Atlàntic
i l'Equador d'una sola tirada,
jo intentava –monòtones finestres–
dormir com la noia del meu costat.
La tripulació ja feia estona
havia apagat els llums, fent la nit.
Pel termòstat o potser l'altitud,
la manteta prestada s'agraïa.
Era escarransida i pàl·lida,
poca dona encara. I va venir així
a tocar-me la cuixa lentament
el seu peu dins d'un mitjó blanc i fred:
furgà com l'arrel jove la clivella
i s'instal·là confortablement entre
la meva cama i la butaca fosca.
No, jo no em vaig ni moure, conscient
de ser útil per passiva. I el sol
pinçament al coll d'una corda greu
poc abans de tocar finalment terra.

Curo-espal

Diguem, Dolçor, que no hem sabut abatre
els vols nocturns de la línia enemiga,
o, simplement, diguem: “No sabem batre
els fruits migrats de la nostra espiga”.
I que al juliol no sabem combatre
la set al cos, la calor que ens abriga.

Farem l'amor cadascú en un nou catre,
tu un nou gotim i jo una nova figa.

És mal esport anar a fer la verema
al serrat del costat o la visita
a la figuera jove d'aquell hort?

Aleshores visquem sense dilema!
Que cadascú respecti l'altra cita
i tot plegat, Dolçor, de mutu acord!

DISCUSSIÓ:

–Temps, què t'he fet, que ara em gires la cara?

–Com t'he parlat, escrit, que en noruec em parles, Temps, que et fas ara el suec.

–Del que t'he dit, on hi trobes la tara?

–Temps, un moment, no te'm surtis de mare!

–T'he estat avar en paraules, ruec cantant-te les gràcies? L'ennuec que m'has donat!

–Doncs et sortirà cara la broma, Temps. S'ha acabat el contracte entre tu i jo: em fotrè un tret al cap ara mateix i, au, moriré a l'acte.

–Però abans escolta'm bé, buidaré el pap: Ets egoista, res pitjor no em tracta!

–Directament al cel, Temps, faré cap.